

Byggnadsminnesförklaring av Kramphults pörte å fastigheten Herrökna 1:1, 2:1 i Gryts socken, Nyköpings kommun

Fråga om byggnadsminnesförklaring av Kramphults pörte har väckts den 1 oktober 1982.

Byggnadsnämnden i Nyköpings kommun har den 1 september 1983 tillstyrkt föreslagna skyddsföreskrifter.

Riksantikvarieämbetet har underhand tillstyrkt byggnadsminnesförklaring och föreslagna skyddsföreskrifter.

Ni har likaledes under hand den 12 juli 1983 godkänt föreslagna skyddsföreskrifter.

Kramphults pörte är svårt att datera. Det tillhör en kategori timmerbyggnader som till sin typ utgör de äldsta bevarade i vårt land: En enrummig byggnad med gavelsvale, utan fönster och med ingång från svalen. Till höger innanför ingången finns en rökugn, medan inre delen av rummet upptages av en lave. I borte gaveln finns ett rökhål. Taket vilar på åsar och är klätt med enkupigt tegel.

I delar av Södermanland fanns tidigare pörten på de flesta gårdar. Endast ett fåtal har bevarats. Av dessa torde Kramphults pörte vara det mest intakta. Kramphults pörte vittnar således med eftertryck om egenarten hos gången tids byggnadsskick och är därtill att anse som synnerligen märkligt.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § lagen den 9 december 1960 (nr 690, ändrad och omtryckt 1976, nr 440) om byggnadsminnen Kramphults pörte å fastigheten Herrökna 1:1, 2:1 i Gryts socken som byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Kramphults pörte får ej rivas, flyttas eller till sitt inre eller yttre förändras.

1983-09-23

11.392-1780-82

2. Byggnaden skall vårdas och underhållas på sådant sätt att dess kulturhistoriska värde ej förringas.
3. Det område kring byggnaden som på närslutna karta avgränsats med röd linje skall hållas i värdigt skick.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar i fråga om underhållet av byggnaden.

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter finnes nödvändig för att byggnaden skall vara till nytta eller om sådan ändring eljest kan anses påkallad av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 § lagen om byggnadsminnen lämna tillstånd därtill.

Länsstyrelsen erinrar om bestämmelserna i 53 § byggnadsstadgan att tomt skall hållas i vårdat skick och 50 § samma stadga att byggnad skall underhållas så att hållfastheten inte äventyras samt brandfara, sanitär olägenhet eller vanprydnad inte uppkommer.

Enligt 14 § lagen om byggnadsminnen gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

Besvär till kammarrätten i Stockholm (se bilaga).

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. Därvid har närvarit landshövding Bengt Gustavsson, ordförande, samt ledamöterna Bengt Danling, Jan-Erik Andersson, Karl-Axel Lundberg, Ingrid Ludvigsson, Arne Johansson, Sven Zetterström, Gunnar Andersson, Erik Arvidson, Bengt Lundin, Bror Svensson, Karl Vilhelm Blomquist, Gösta Cronholm och Sture Lindqvist.

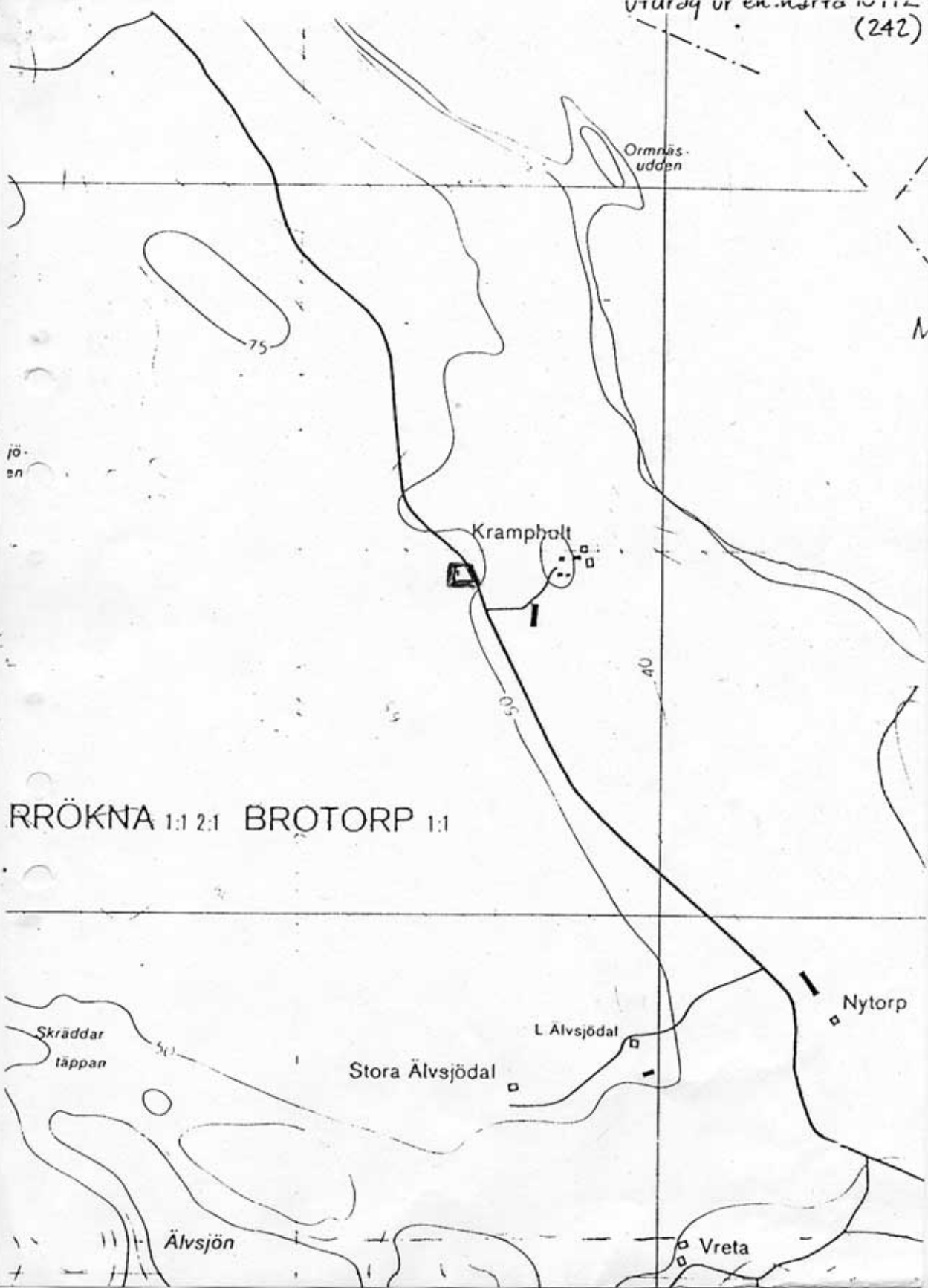
I handläggningen har deltagit länsråd Ulf Thuresson, förste länsnotarie Eva Doyle, byrådirektör Carl-Gustaf Hagander och tf länsantikvarie Ralph Edenheim, föredragande.

Bengt Gustavsson
Bengt Gustavsson

Ralph Edenheim
Ralph Edenheim

Bilaga
Kartkopia
Kopia till
Riksantikvarieämbetet + karta
Södermanlands museum + karta
Nyköpings kommun + karta
Planenheten
Länsantikvarien 2 ex + kopia av akten
Akten

ajl

RRÖKNA 1:1 2:1 BROTORP 1:1

Skräddar
läppan

Älvsjön

Stora Älvsjödalen

L Älvsjödalen

Vreta

Nytorp

Ormnäs-
udden

jön

N